

Diktaturstöd föder extremism

Kolumn

Publicerad: 17 maj 2010, 04.33

KOLUMN | SOFIA NERBRAND
sofia.nerbrand@gmail.com

”Förvisso krävs intellektuellt mod, men vi behöver sällan visa personligt mod i Väst. Den iranske journalisten Akbar Ganji har både och.” Så kommenterade Fareed Zakaria, redaktör för Newsweek International och medlem av pris- juryn, i torsdags valet av årets mottagare av Milton Friedmanpriset för frihet. Vid en pris- utdelning på Hilton i Washington, DC, emottog Ganji 500000 dollar av tankesmedjan Cato för sin kamp för demokrati i Iran.

Akbar Ganji stödde i sin ungdom den islamiska revolutionen 1979 men omprövade sitt ställningstagande när han såg det uppenbara förtrycket. Under 2000-talet har han suttit i fängelse i sex år och han har hungerstrejkat i långa perioder. Även från isoleringscellen har hans svidande kritik mot mullorna i Teheran läckt ut, liksom hans manifest för sekulär demokrati. Sedan han släpptes fri 2006 har han rest runt i världen för att rikta uppmärksamhet mot ofriheten i Iran. Regimen griper regelmässigt oppositionella och har under de senaste 15 åren stängt drygt 100 tidningar. Nu stör den ut internet och tv-sändningar från utlandet och Akbar Ganji satte i sitt tacktal tryck på tillverkarna av tekniken som gör detta möjligt.

Akbar Ganji manade även hela Väst att känna skuld: ”Människor i Mellanöstern har i alla tider levt under sekulära och korrupta tyranner, som alla har stötts av USA och andra västländer, och de har därmed blivit utlämnade till ett enda alter- nativ: religiös extremism och fundamentalism.”

Han påpekade att Iran är det enda muslimska land i Mellanöstern – den mest repressiva regionen i världen – där fria val idag skulle ge stöd till demokrater som vill separera staten från religionen. Till skillnad från i Saudiarabien och Egypten, vars ickedemokratiska regeringar stöds av Väst. Det ligger i allas intresse att vi slutar stödja diktaturer, sekulära liksom religiösa. Annars kommer fundamentalismen i stället att fortsätta locka massorna. Som nästan alltid i Mellanöstern verkade tyvärr hans frihetliga ståndpunkter inte leda till några varmare känslor för områdets enda välfungerande demokrati: Israel.

Akbar Ganji argumenterade också i sitt tacktal för att ekonomiska sanktioner inte biter på den sittande makteliten i Teheran eftersom de försvarar umbärandena för den arbetande medelklassen, som tvärtom måste få kraft att stjäla förtryckarna.

Ganji har lyckats göra sig ett namn och lämna Iran. Men många andra okända människor lider just nu i Teherans fängelsehålor. Den 9 maj lät regimen avrätta fem personer för att de till- hörde förbjudna partier, i syfte att ytterligare skrämja dem som är aktiva i den gröna demokratirörelsen i Iran. Ändå är han optimistisk. Protesterna vid förra årets riggade presidentval har mobiliserat tiotusentals människor, inte minst yngre och kvinnor. Men de kämpar med livet som insats.

Utmärkelsen till Milton Friedmans minne påminner oss alla om att de friheter vi tar för givna i vardagen inte är självklarheter.

2 300 miljoner människor lever fortfarande i ofrihet. 2 300 miljoner. 72 miljoner av dem bor i Iran.

Sofia Nerbrand är ch en förklaring till vem personen är. **namn.efternamn@svd.se**